

AINEVALDKOND „KUNSTIAINED“

1. Kunstipädevus

Kunstivaldkonna õppeainete eesmärgiks on kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks; väärtustada enda ja kaaslaste loomingut; kujundada õpilastes kunstide analüüsi- ja sünteesioskust ning eakohane kunstipädevus; suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada Viljandi, Eesti ja maailma kultuuripärandit.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsus nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- 5) väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 6) omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsetest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

2. Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mida õpitakse 1.-9.klassini. I kooliastmes õpetatakse õppeaineid kunst ja tööõpetus lõimitult õppeainena kunsti- ja tööõpetus.

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arendamisele ning tervikliku minapildi kujundamisele. Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiivset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist teistes õppeainetes, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiivse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt

probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (analüüs);
- 2) erinevate kunstide seostamine (süntees);
- 3) ainealne (verbaalne) keel;
- 4) loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

3. Üldpädevuste kujundamine

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja –hinnangute –kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ja kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade ja analüüside kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohti väljendama ning teiste arvamustest lugupidamist.

Enesemääratluspädevus

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tunda õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti.

Õpipädevus

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu (individuaalsed, rühma- ja uurimistööd). Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada.

Suhtluspädevus

Tööde esitlemine ning aruteludes osalemine arendavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahendiga, õppides tunda talle eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides“ sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus

Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatööd ning õpitava sidumine igapäevaelu nähtustega. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ja loovaid lahendusi. Õpitakse tegevust planeerima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus

Matemaatika-, loodus ja tehnoloogiapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi, võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Digipädevus

Kunstiainetes kasutatakse digivahendeid info otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Õpitakse loominguga tegelemiseks valida ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õpilased teadvustavad autoriõiguste järgimise kohustust digikeskkonnas ning mõistavad digivahendite rakendamisega kaasneva võimalike terviseriske ja ohutust.

4. Lõiming teiste ainevaldkondadega

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmiste ja süvendatakse neid. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled

Arendatakse suulist ja kirjalikkus eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika

Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, sümbolid, struktuur ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained

Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsained

Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia

Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia.

Kehaline kasvatus

Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

5. Läbivad teemad

Kunstiaineid seostatakse kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas nii õpitulemuste kui ka õppesisu kavandamisel lähtudes kooli põhiväärtustest, õppeaasta eesmärkidest, kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevate kunsti- ja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundatavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused).

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Teema seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamisega ja õpioskuste omandamisega. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud ametite ja elukutsetega ja ainevaldkonnaga seotud erialade ja edasiõppimise võimalustega.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Teema on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Tervis ja ohutus

Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond

Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

MUUSIKA

1. klass

Õppesisu	Õpitulemused
-----------------	---------------------

<p>Laulmine ja hääle arendamine Muusikalistele fraasidele toetuv vaba ja loomulik hingamine laulmisel. Ilmekuse saavutamine. Laulude esitamine liikumise ja liigutustega. Laulmine pingevaba tooniga. Tähelepanu juhtimine õigele kehahoiule, hääle moodustamisele, diktsioonile. Kõlaline puhtus ja ilmekus. Eesti rahvalaulude õppimine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) laulab vaba loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt; 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega; 3) on omandanud ühislauluvara;
<p>Muusikalised teadmised ja oskused Meetrum ja rütm. Rõhulised ja rõhuta helid. Kiire ja aeglane liikumine muusikas. Kõrge ja madal heli. Erinevad registrid. Vaikne ja vali muusika. MI, SO, RA astmete tundmaõppimine ja omandamine. Rütmivormide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TAI-RI, pausi tundmaõppimine, kasutamine laulude rütmisaadetes.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb rütmivorme TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TAI-RI, paus;
<p>Muusika kuulamine Lastelaulude ja instrumentaalsete karakterpalade kuulamine. Laste muusikalise silmaringi avardamine, kuulamiskultuuri kujundamine. Heliteose karakteri, meeleolu mõistmine. Muusikalised väljendusvahendid: tempo, tämber.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; mõistab laulupeo tähendust; 2) tunneb mõisteid: helilooja, luuletaja, rütm, pulss;
<p>Mäng rütmipillidel Rütmipillide tundmaõppimine ja rakendamine laulude saateks: kõlapulgad, tamburiin, triangel, kuljused, marakad, kastanjetid;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb õpitud rütmipille;
<p>Muusikaline liikumine Tunnetada oma keha liikumises ning väljendada muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu ; arendada koordineerimist; õppida tantsima eesti laulu- ja ringmänge.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.
<p>Omalooming Lihtsamate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p>	

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega vastavalt kooli hindamisjuhendile.

2. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Laulmine ja hääle arendamine Lihtsate laulude laulmine, I klassis alustatud töö jätkamine. Kõlalise puhtuse ja emotsionaalsuse taotlemine ühehäälsel laulmisel. Laulude esitamine liikumise ja kujundlike liigutustega.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga, ilmekalt; 2) on omandanud ühislauluvara;
<p>Muusikalised teadmised ja oskused Meetrum ja rütm. Kahe- ja kolmeosaline takt. Taktijoon. Lõpumärk. Kordusmärgid. Kahe- ja kolmeosaline taktimõõt. MI, SO, RA, LE, JO astmete tundmaõppimine noodijoonestikul ja omandamine kuuldeliselt. Rütmivormide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TAI-RI, paus kinnistamine ja kasutamine laulude rütmisaadetes. Mõisted: rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb kahe- ja kolmeosalist taktimõõtu; 2) oskab kasutada taktijoont, lõpumärki, kordusmärki;
<p>Muusika kuulamine Lastelaulude ja instrumentaalsete karakterpalade kuulamine. Laste muusikalise silmaringi avardamine, kuulamiskultuuri kujundamine. Heliteose karakteri, meeleolu mõistmine. Muusikalised väljendusvahendid: tempo, tämber, dünaamika, taktimõõt.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab muusikaoskussõnadega kuulatavat muusikat;
<p>Mäng rütmipillidel Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele. Rütmitööga jätkamine juba omandatud rütmipillidel. Mänguvõtted plokkflöödil.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;

	2) on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
Muusikaline liikumine Oma keha tunnetamine liikumises ning muusika sisu ja meeleolu väljendamine liikumise kaudu; eesti laulu- ja ringmängude tantsima õppimine.	1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
Omalooming Lihtsamate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; lihtsamate tekstide –liisusalvide ja regivärsside loomine.	1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega vastavalt kooli hindamisjuhendile.

3. klass

Õppesisu	Õpitulemused
Laulmine ja hääle arendamine Hääle individuaalsete omaduste arendamine ja kujundamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. Hääle kõlavuse, väljendusrikkuse arendamine fraseerimisel, tähelepanu pööramine pehme tooni saavutamisele. Ilmekalt, vaba toonitekitamise, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga laulmine. Muusika sisu ning meeleolu mõistmine laulmisel; ühehäälsel laulude ja kaanonite, Eesti ja teiste rahvaste laulude laulmine.	1) laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiaku, selge diktsiooniga ning ilmekalt; 2) on omandanud ühislauluvara;
Muusikaline kirjaoskus Meetrum ja rütm. Kahe- ja kolmeosaline taktimõõt. TA-A-A, TAI-RI, TI-RI-TI-RI,	1) tunneb 2- ja 3-osalist taktimõõtu kuulmise ja noodi järgi; 2) teab JO-võtme tähendust ja astmeid alumisest JO-st ülemise JO-ni, oskab neid kasutada laulmises;

poolpaus, tervetaktipaus. Rütmiimprovisatsioonid. Alumised SO ja RA, NA, DI, ülemine JO; astmete tundmaõppimine noodijoonestikul ja omandamine kuuldeliselt. Mp, mf, crescendo, diminuendo, >, < .	3) tunneb rütmivorme TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TAI-RI, TI-RI-TI-RI ja pause;
Muusika kuulamine Muusikalised väljendusvahendid: rütm, dünaamika, meloodia. Mõistete vokaal- ja instrumentaalmuusika tutvustamine. Muusikažanrite valss, marss, polka tundmaõppimine. Mõistete helilooja, luuletaja, solist, ansambel, koor, koorijuht, dirigent, orkester tundmaõppimine.	1) oskab kirjeldada muusikateose karakterit ja meeleolu; 2) eristab muusikažanre valss, marss ja polka ja oskab neid iseloomustada; 3) kirjeldab kuulatavat muusikat; 4) teab mõistete luuletaja, helilooja, solist, ansambel, orkester, dirigent, koor tähendust;
Mäng rütmipillidel Mänguoskuste süvendamine rütmi- ja meloodiapillidel.	1) on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel.
Muusikaline liikumine Qma keha tunnetamine liikumises muusika sisu ja meeleolu väljendamine liikumises; eesti rahvatantsude ja ringmängude õppimine.	
Omalooming Lihtsamate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; lihtsamate tekstide –liisusalvide ja regivärsside loomine.	

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega vastavalt kooli hindamisjuhendile.

4. klass

Õppesisu	Õpitulemused
Laulmine ja hääle arendamine	

<p>Hääle individuaalsete omaduste arendamine ja kujundamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel.</p> <p>Hääle kõlavuse, väljendusrikkuse arendamine fraseerimisel, tähelepanu pööramine pehme tooni saavutamisele. Ilmekalt, vaba toonitekitamise, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga laulmine.</p> <p>Muusika sisu ning meeolelu mõistmine laulmisel; ühehäälsuse ja lihtsamaid paigutise kahehäälsusega laulude ja kaanonite, Eesti ja teiste rahvaste laulude laulmine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega; 2) mõistab laulupeo tähendust; 3) on omandanud ühislauluvara;
<p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>Meetrum ja rütm, neljaosaline taktimõõt. Õpitud rütmide kordamine ja kinnistamine.</p> <p>Rütmiimprovisatsioonid. Rütmiiliste kaasmängude rakendamine.</p> <p>Eeltakt, vahelduv taktimõõt. Helilaadid duur ja moll. Pool- ja tervetooni tutvustamine, kolmkõla.</p> <p>Viiulivõti, klaviatuur, oktaav. Absoluutsed helikõrgused c, d, e, f, g, a, h noodijoonestikul ja klaviatuuril.</p> <p>Ühe-, kahe- ja kolmeosalised lihtvormid.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4; 2) tunneb mõisteid duur ja moll; 3) teab viiulivõtme tähendust; 4) teab tähtnimede asukohti noodijoonestikul ja klaviatuuril;
<p>Muusika kuulamine</p> <p>Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusika oskussõnade kasutamine muusikapalade analüüsimisel ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes.</p> <p>Vokaalmuusika kuulamine: hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliigid (laste -, poiste -, mees-, nais -, segakoor); rahvapillid ja erinevad pillirühmad.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) suudab kuulatud muusikapala iseloomustada, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale; 2) teab erinevaid hääleliike; 3) teab ja eristab kuulamisel pillirühmi;
<p>Mäng pillidel</p> <p>Rütmiiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele- ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Mänguvõtete arendamine plokkflöödil.</p>	

<p>Muusikaline liikumine Qma keha tunnetamine liikumises ja meloodia, rütmi, tempo, dünaamika ning vormi väljendamine liikumises; eesti rahvatantsude ja ringmängude õppimine.</p>	<p>1) oskab tunnetada oma keha liikumises, väljendab liikumises erinevat rütmi, tempot ja dünaamikat;</p>
<p>Omalooming Rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, kaasmängude ja/või ostinatode loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel; lihtsamate tekstide – liisusalmide ja regivärsside loomine.</p>	<p>1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.</p>

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitteeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

5. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Laulmine ja hääle arendamine Hääle individuaalsete omaduste (tämbel ja diapason) arendamine ja kujundamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. Hääle kõlavuse, väljendusrikkuse arendamine fraseerimisel, tähelepanu pööramine pehme tooni saavutamisele. Ilmekalt, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga laulmine.</p>	<p>1) laulab võimetekohaselt; mõistab laulupeo tähendust; 2) on omandanud ühislauluvara;</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus Vahelduv taktimõõt. Kaheksandiktaktimõõdud. Helilaad ja helistik. Duur ja moll. Alteratsioonimärgid: diees, bemoll, bekarr. Neljandiktaktimõõtude kinnistamine, õpitud rütmide kinnistamine.</p>	<p>1) teab mõisteid helistik ja helilaad; 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust; 3) teab märke diees, bemoll, bekarr ja nende tähendusi;</p>
<p>Muusika kuulamine Pillirühmade (klahv-, keel -, puhk - ja löökpillid) ja kooriliikide kuulamine; nende eristamine.</p>	<p>1) teab erinevaid kooriliike ja eesti tuntumaid koore ning dirigente; 2) teab ja eristab kuulamisel pillirühmi; 3) teab ja eristab kuulamisel hääleliike/ kooriliike;</p>

	<p>4) tunneb Eesti muusikalugu;</p> <p>5) oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat, teab eesti rahvapille ja rahvatantse;</p>
<p>Mäng pillidel</p> <p>Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele; meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Plokkflöödi mänguvõtete rakendamine musitseerides.</p>	<p>1) kasutab õpitud mänguvõtteid;</p>
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>Qma keha tunnetamine liikumises ja meloodia, rütmi, tempo, dünaamika ning vormi väljendamine liikumises; eesti rahvatantsude ja ringmängude õppimine.</p>	<p>1) tunnetab oma keha liikumises ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat;</p>
<p>Omalooming</p> <p>Oma ideede esitamine ja oma loovuse võimetekohane rakendamine nii sõnalis kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes; lihtsamate tekstide- regivärsside ja liisusalvide loomine.</p>	<p>1) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalis kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.</p>

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitteeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

6. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Laulmine ja hääle arendamine</p> <p>Hääle individuaalsete omaduste (tämbur ja diapasoone, kõlavus ja kandvus) arendamine ja kujundamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. Hääle väljendusrikkuse arendamine fraseerimisel, tähelepanu pööramine pehme tooni saavutamisele. Ilmekalt, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga laulmine.</p>	<p>1) laulab võimetekohaselt;</p> <p>2) on omandanud ühislauluvara;</p>

<p>Muusikaline kirjaoskus Rütm ja meetrum. Õpitud taktimõõtude ja rütmide kinnistamine. Helistik ja helilaad. Dünaamikamärgid. Tempomärgid.</p>	<p>1) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 tähendust;</p>
<p>Muusika kuulamine Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalasisid analüüsidest ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Euroopa rahvaste (Soome, Vene, Rootsi, Norra, Saksamaa, Austria, Ungari, Poola) muusika ja nende riikide kuulsad heliloojad.</p>	<p>1) on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari ja Saksa muusikatraditsioonidega ning suhtub neisse lugupidavalt; 2) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; 3) mõistab viulivõtme tähendust; 4) teab ja eristab kuulates pillirühmi (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); 5) teab märke diees, bemoll, bekarr ja nende tähendusi; 6) teab ja eristab kuulates erinevaid hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass); 7) teab tähtnimede asukohti noodijoonestikul ja klaviatuuril; 8) teab erinevaid kooriliike ja eesti tuntumaid koore ning dirigente; 9) oskab iseloomustada eesti rahvamuusikat, teab eesti rahvapille ja rahvatantse.</p>
<p>Mäng pillidel Koos või üksi musitseerides kasutatakse kõiki muusikalisi oskusi ja teadmisi. Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele; meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Plokkflöödi kõigi õpitud mänguvõtete rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>1) kasutab üksi ja koos musitseerides õpitud mänguvõtteid;</p>
<p>Muusikaline liikumine Qma keha tunnetamine liikumises ja meloodia, rütmi, tempo, dünaamika ning vormi väljendamine liikumises;</p>	<p>1) tunnetab oma keha liikumises ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p>

eesti rahvatantsude ja ringmängude õppimine.	
Omalooming Oma ideede esitamine ja oma loovuse võimetekohane rakendamine nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.	1) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

7. klass

Õppesisu	Õpitulemused
Laulmine ja hääle arendamine Hääle individuaalsete omaduste (tämbel ja diapsoon, kõlavus ja kandvus) arendamine ja kujundamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. Hääle väljendusrikkuse arendamine fraseerimisel, tähelepanu pööramine pehme tooni saavutamisele. Ilmekalt, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga laulmine. Õpilase innustamine laulurepertuaari valimisel osalemiseks.	1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga; 2) järgib häälehoiu häälemurdeperioodil; 3) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; 4) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi;
Muusikaline kirjaoskus Heliväljuste, rütmifiguuride ja pausi tähendus ning kasutamine muusikalises tegevuses. Taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik- taktimõõdu tähendus ning kasutamine musitseerimisel. Heli ja selle omadused. Muusikainstrumendid ja liigitus.	1) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik- taktimõõdu tähendust; 2) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a. muusikainstrumentide nimetused; b. heli omadused, dünaamika, tempo; 3) mõistab põhiliste heliväljuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalises tegevuses;
Muusika kuulamine ja muusikalugu	

<p>Pillirühmad (keel-,puhk- ja löökpillid)- kuulamine, eristamine. Interpretid ja heliloojad. Idamaade muusika- ja kultuuripärand. Muusika väljendusvahendid. Kuulatud muusikapala analüüsi ja arutlusoskuse arendamine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit); 2) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löökpille ning pillikoosseise; 3) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente; 4) on tutvunud Eesti ning Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
<p>Mäng pillidel Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele; meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) loob improvisatsioone ning rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
<p>Omalooming Oma ideede esitamine ja oma loovuse võimetekohane rakendamine nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) julgeb esitada ideid ja rakendada võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile

8. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Laulmine ja hääle arendamine Hääle individuaalsete omaduste (tämbri ja diapason, kõlavus ja kandvus) arendamine ja kujundamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. Hääle väljendusrikkuse arendamine fraseerimisel, tähelepanu pööramine pehme tooni saavutamisele. Ilmekalt, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga laulmine. Häälemurre, hääle tervishoid.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga; 2) järgib häälehoiu häälemurdeperioodil; 3) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; 4) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi;

<p>Õpilase osalemine laulurepertuaari valimisel.</p>	
<p>Muusikaline kirjaoskus Helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendus ning kasutamine muusikalises tegevustes. Muusikatööstus ja äri. Taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendus mõistmine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendust; 2) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ol style="list-style-type: none"> a. elektrofonid, klahvpillid, muusikainstrumentide nimetused; spirituaal, gospel, blues; b. pop- ja rokkmuusika, süvamuusika; 3) mõistab põhiliste helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalises tegevuses;
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Hispaania, Ladina-Ameerika, Põhja- Ameerika muusika- ja kultuuripärand. Kuulatud muusikapala analüüsi ja arutlusoskuse arendamine. Pop- ja rockmuusika. Klahvpillid ja elektrofonid.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit); 2) eristab kõla ja kuju järgi klahvpille ja elektrofone ning erinevaid pillikoosseise; 3) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete; 4) on tutvunud Eesti ning Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika muusika- ja kultuuripärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
<p>Mäng pillidel Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele; meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) loob improvisatsioone ning rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
<p>Omalooming Oma ideede esitamine ja oma loovuse võimetekohane rakendamine nii sõnalis kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalis kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

9. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Laulmine ja hääle arendamine Hääle individuaalsete omaduste (tämbur ja diapason, kõlavus ja kandvus) arendamine ja kujundamine. Ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel. Hääle väljendusrikkuse arendamine fraseerimisel, tähelepanu pööramine pehme tooni saavutamisele. Ilmekalt, loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga laulmine. Häälemurre, hääle tervishoid. Õpilase osalemine laulurepertuaari valimisel.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga; järgib häälehoidu häälemurreperioodil; 2) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; 3) mõistab põhiliste heliväljenduste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalises tegevuses;
<p>Muusikaline kirjaoskus Heliväljenduste, rütmifiguuride ja pausi tähendus ning kasutamine muusikalises tegevustes. Taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendus. Kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; 2) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: <ol style="list-style-type: none"> a. muusikateater- ooper, ballett, muusikal, operett; b. pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Lavamuusika- ooper, operett, ballett, muusikal. Prantsusmaa, Itaalia, Aafrika muusika- ja kultuuripärand. Kuulatud muusikapala analüüsi ja arutlusoskuse arendamine. Džässmuusika. Filmimuusika.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit); 2) eristab pop- ja rokkmuusikat, džässmuusikat, lavamuusikat; 3) on tutvunud Eesti ning Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika muusika- ja kultuuripärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;

Mäng pillidel Rütmiliste kaasmängude rakendamine õpitud lauludele; meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamine.	1) loob improvisatsioone ning rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
Omalooming Oma ideede esitamine ja oma loovuse võimetekohane rakendamine nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.	1) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

KUNST

1. klass

Õppesisu	Õpitulemused
Kujutamise- ja vormiõpetus Vormilt lihtsate esemete ja figuuride joonistamine. Esemete ja figuuride pinnaline kujutamine, nende ligikaudse vormi ja proportsiooni edasiandmine. Inimese kujutamine põhivaates. Elusolendite mitmesuguste kehaasendite ja liigutuste kujutamine. Erinevate liiklusvahendite ja hoonete kujutamine. Otstarbeka tööjärjekorra kasutamine.	1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest; 2) joonistada taimi, loomi, linde, inimesi seisvas asendis; 3) oskab kujutada sõidukeid külgvaates; 4) oskab kasutada töödes otstarbekat järjekorda; 5) oskab töötada iseseisvalt lihtsate tööjuhendite järgi;
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Soojad ja külmad toonid, heledad ja tumedad toonid. Kolm põhitooni. Kõikide toonide helestamine valgega.	1) tunneb värviringi; 2) suhtub loodusesse austusega ja lugupidavalt; 3) oskab maalida kattevärvidega;

<p>Ümbritseva elu ja looduse vaatlemisel ning muinasjuttude kuulamisel saadud muljete edasiandmine.</p> <p>Inimese kujutamine koos loomadega.</p> <p>Erinevatele aastaegadele iseloomulike tööde kujutamine.</p> <p>Aastaaegadest tingitud erinevuste kujutamine looduses.</p> <p>Ruumilise paiknemise ja suurusvahekordade arvestamine kujutiste loomisel. Mitmesuguste dekoratiivsete vormide joonistamine.</p> <p>Erinevate töövõtete (kordumine, vaheldumine, sümmeetria) kasutamine.</p> <p>Erinevatest kujunditest mustrite koostamine. Sobivate värvide valimine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4) oskab tabada värvirütmi; 5) oskab paberipinnal orienteeruda, paberipinda õigesti planeerida; 6) segab värve; 7) teab sooje ja külmi, heledaid ja tumedaid toone; 8) teab kolme põhitooni;
<p>Vestlused kunstist</p> <p>Oma kodulinna tuntumate siluettide tundmine (kirik, veetorn, tornelamu).</p> <p>Multifilmid.</p> <p>Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödese.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) oskab leida head ja huvitavat oma kaaslaste ja iseenda töös; 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; 3) kirjeldab oma ja kaaslaste töid;
<p>Tehnikad ja materjalid</p> <p>Skulptuur – voolimine savist või muust pehmest materjalist.</p> <p>Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) oskab savist või muust pehmest materjalist voolida seisvat inimest, kodu- ja metsloomi; 2) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise töövõtteid ning tehnikaid; 3) oskab teha lihtsamaid korrastustöid.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega vastavalt kooli hindamisjuhendile.

2. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus Inimeste, esemete, ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel (suuruse, asukoha ja värvi abil). Lihtsad proportsioonireeglid inimese kujutamisel (nt. nägu). Inimese kujutamine: täisfiguur eest- ja külgsuunas liikumises. Eluslooduse (loomad, linnud ning nende asendid ja liikumine), eluta loodus (kivi, vesi jne) kujutamine joone ja silueti abil. Aastaaegade kujutamine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest; 2) kujutab liikumisasendis inimest, looma, lindu, muinasjututegelast või sõidukit 3) katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi; 4) valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks (<i>suuruse, asukoha ja värvi abil</i>); 5) leiab (suunatult) esemete ja olendite tähtsamad iseloomulikud tunnused; 6) seostab vormi otstarbega; 7) kasutab erinevaid paberi kasutamise töövõtteid ning tehnikaid;
<p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Põhivärvid ja nende segamisel saadavad sekundaarvärvid. Helestamine, tumestamine. Külmad ja soojad värvid. Meeleolu väljendamine värvidega. Rütm ja rühmitamine. Taust ehk foon. Kontuur ja pinna muster. Objektide osaline kattumine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) segab värve maalides; 2) tumestab ja helestab; 3) kasutab õpitud kompositsioonireegleid oma töödes; 4) kasutab oma töödes esi- ja tagaplaani;
<p>Disain ja kirjaõpetus Tekstikujundus (oma nime kujutamine). Tootedisain. Kaartide kujundamine. E-kaart. Ruumi kaunistamine tähtpäevaks.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kujundab ühe toote (nt. T-särgi) 2) kujundab kaardi; 3) osaleb ruumide kaunistamisel;
<p>Vestlused kunstist Kaaslaste tööde vaatlus.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) vaatleb ja analüüsib kunstiteoseid;

<p>Tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse. Kunst ümbritsevas keskkonnas. Rahvarõivaste ja rahvuslike elementide tutvustus.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2) kirjeldab ja arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; 3) kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; 4) tutvub Eesti rahvarõivaste ja rahvuslike elementidega; 5) külastab muuseume ja näituseid ning tuleb toime muuseumi keskkonnas; 6) tutvub lähiümbruse oluliste kunsti- ja kultuuriobjektidega;
<p>Tehnikad ja materjalid Erinevad tehnikad: joonistamine, maalimine, trükkimine (<i>papitrükk</i>), ja graafika (<i>monotüüpia jt erinevad tõmmised</i>). Kollaaž. Pildistamine. Erinevate kunstitehnikate materjalid.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab õpitud joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; 2) tutvub erinevate trükitehnikatega (<i>papitrükk</i>); 3) pildistab telefoni või tahvliga liikumatut objekti; 4) kasutab materjale, töövahendeid otstarbekalt ja säästvalt; 5) rakendab kunstitunnis omandatud oskusi digitaalsete vahenditega töödes.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega vastavalt kooli hindamisjuhendile.

3. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused. Inimese kujutamine: täisfiguur eest- ja külgsuunas liikumises, portree eestvaates. Eluslooduse, eluta looduse ja tehisevormide (ehitised, sõidukid jne) kujutamine joone ja silueti abil. Objektide suurussuhted.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest; 2) katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi; 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks;

Peamise esiletoomine kujutamisel (<i>suuruse, asukoha ja värvi abil</i>).	
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Värviring (6 värvi). Helestamine ja tumestamine. Külmad ja soojad toonid. Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted). Maalilise pinna kujutamine. Suuruse vähenemine kauguses. Rütm, rühmitamine ja osaline kattumine.	1) paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni; 2) kasutab oma töödes helestamist ja tumestamist; 3) teab, mis on soojad ja külmad toonid; 4) kujutab tegevust öösel ja päeval;
Disain ja kirjaõpetus Tööd sirkli ja joonlauaga. Teksti kujundamine (<i>arvutikiri</i>). Foto pildistamine, pildi kasutamine, raami disainimine. Hoonete ja ehitiste disain.	1) kujundab arvutis e-kaardi või plakati; 2) valib arvutis sobiva kirjastiili ja –suuruse; 3) loob ise pintslijäljendiga mustreid; 4) pildistab, kasutab oma tehtud fotot ning loob sellele raami;
Vestlused kunstist Kunst ümbritsevas keskkonnas (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika). Tutvumine Eesti kunstnike töödega.	1) kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; 2) arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; 3) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte; 4) tutvub Eesti kunstnike töödega;
Tehnikad ja materjalid Erinevad kunstitehnikad: joonistamine (<i>pliiatsite ja viltpliiatsitega</i>), maalimine (<i>akvarell, pastell</i>), trükkimine (<i>papitrikk vms</i>), kollaaž, pildistamine, skulptuur, animatsioon, koomiks. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid, nende läbiproovimine ja loominguine rakendamine.	1) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; 2) kasutab erinevaid akvarellitehnikaid; 3) kasutab papitrukitehnikat oma idee väljendamiseks; 4) teab, mis on kollaaž ja loob ise ajakirjatükkidest kollaaži; 5) kasutab animatsiooniloomise võimalusi; 6) loob koomiksi.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega vastavalt kooli hindamisjuhendile.

4. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Inimeste kujutamine paigal ja liikumises. Loomade jt. elusolendite kujutamine (iseloomuliku asendi, karvkatte jne kujutamine). Keskkond ja selle kujutamine. Kujutamine ruumis ja tasapinnal.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kavandab ja kujutab oma töö eesmärgist lähtudes; 2) kujutab inimest paigal ja liikumises eest- ja külgvaates; 3) märkab esemete ja figuuride detaile, täiendab kujutist; 4) kavandab geomeetristest kujunditest templitrüki mustrit; 5) voldib paberit eeskujule järgi; 6) kujutab loodust; 7) kasutab ruumilisuse edastamise võtteid;
<p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Põhivärvid ja nende segamine värviringi alusel. Rütm ja liikumine (<i>rütmi mõiste, rütmid meid ja meie ümber</i>). Piiratud ja piiramata pind (<i>piiratud ja piiramata pinna mõiste, objekti ja tausta seos</i>). Perspektiiviõpetus (<i>objekti kujutamine ees, taga ja keskel</i>). Elemendi esiletõstmine suuruse ja värvi abil.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja kooskõla; 2) segab põhivärvide II astme värvid (värvuste tabeli eeskujul) 3) jälgib pinna katmisel kujutise kontuuri; 4) kujutab esemeid kahel horisontaalsel abijoonel (ees, taga); 5) mõistab rütmi tähendust (öö-päev, aastaajad jne); 6) vaatleb, võrdleb ning rühmitab objekte ning nähtusi, kui rühmitusalus on antud;
<p>Disain ja kirjaõpetus Praktiline disain (<i>mänguasja, karbi vms meisterdamine</i>). Kirjakunst (<i>nimetähtede kujutamine</i>). E-kaardi või plakati koostamine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) mõõdab joonlaua abil ja kujundab tööle raami; 2) teeb riskülikust ruudu voltimise teel; 3) meisterdab praktilise eseme; 4) koostab plakati või e-kaardi, kasutab sobivat kirjasuurust ja stiili;

<p>Sõnumite, emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.</p> <p>Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.</p> <p>Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.</p>	<p>5) stiliseerib piltkujutisi;</p>
<p>Vestlused kunstist</p> <p>Kunstnik ja kujunduskunst (<i>kunstniku elukutse</i>).</p> <p>Erinevad kunstiliigid (maal, skulptuur, arhitektuur, teatrikunst).</p> <p>Rahvakunst ja selle kasutamine kaasajal (<i>rahvakunsti elementide kasutamine kaasajal, ribaornamendi kujundamine</i>).</p> <p>Looming ja autorlus (minu-sinu-meie looming).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) väärtustab kunstniku tööd; 2) väljendab end erinevate kunstiliste väljendusvahendite kaudu; 3) leiab õpetaja suunamisel rahvakunsti elementidele erinevaid kasutusvõimalusi; 4) väärtustab teiste loomingut ja hoidub selle kahjustamisest; 5) leiab vormi ja funktsiooni seoseid (kus milliseid kirjatüüpe kasutatakse); 6) mõistab ka väikeste esemete kultuuriväärtust;
<p>Tehnikad ja materjalid</p> <p>Maal (maalimine spontaanselt ja kavandi alusel).</p> <p>Graafika (erinevad trükitehnikad).</p> <p>Kollaaž.</p> <p>Foto ja video.</p> <p>Digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.</p> <p>Skulptuur (skulptuur linnaruumis ja looduskeskkonnas).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid kunstitehnikaid ja materjale, kasutab sobivaid; 2) eksperimenteerib kujutamise reeglitega (nt pimedus); 3) mõistab „pooside“ keelt skulptuuris; 4) teab erinevate trükitehnikate põhimõtteid; 5) iseloomustab akvarelli ja kattevärvide erinevat kasutusviisi; 6) loob kollaaži värvilistest paberitest või ajakirjatükkidest; 7) osaleb animatsiooni loomises.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitteristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

5. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus Inimese kujutamine täisfiguuri ja näo proportsioonid, miimika. Inimese kujutamine paigal ja liikumises. Vaikelu. Keskkond ja selle kujutamine. Kujutamine ruumis ja tasapinnal.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kujutab inimesi erinevas asendis ja tegevuses; 2) arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust, jalgade pikkust kehapiikkuse suhtes; 3) näo kujutamisel silmade asukoha määramine;
<p>Värvi, -kompositsiooni -ja perspektiiviõpetus Ühe värvi erinevad toonid. Piiratud arvu värvidega maalimine. Akromaatilised ja kromaatilised värvid. Sümmeetria ja asümmeetria. Plaanilisus pildi pinnal.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) eristab külma ja sooja koloriiti, sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone; 2) segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone; 3) saab kolmanda astme toonid esimese ja teise astme toonide segamise teel, kasutab maalimisel piiratud värvivalikuid; 4) kujutab vaatluse järgi eesasetsevaid objekte, arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknevust üksteise suhtes; 5) hindab mõõtmise ja võrdlemise teel objektide ja objekti elementide vahelisi suurusuhteid;
<p>Disain ja kirjaõpetus Kirjakunst (nimetähtede kujundamine). Teksti kujundamine. Šrifti ja pildi sidumine tervikuks. Praktiline disain. Tööd joonlaua ja sirkliga. Ornament. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Linnaruumi detailide, märkide ja kirjade kogumine (pildistamine) ja analüüsimine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab märke ja sümboleid; 2) kasutab sobivat kirjastiili ja suurust; 3) leiab ajakohalist pildilist infot, näidiseid ja eeskujusid ning kasutab neid loominguliselt oma töös;
<p>Vestlused kunstist Erinevad kunstiliigid (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst). Kunstiväljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) võrdleb oma ja kaaslaste töid (leiab peamised tegelased/objektid, toob esile sarnasusi ja erinevusi); 2) teab erinevaid kunstiliike ja oskab neid nimetada;

Looming ja autorlus.	3) väljendab end erinevate kunstiliste väljendusvahendite kaudu;
Tehnikad ja materjalid Skulptuur (skulptuur linnaruumis ja looduskeskkonnas). Maal (maalimine spontaanselt ja kavandi alusel). Graafika (erinevad trükitehnikad).	1) kasutab säästlikult töömaterjale; 2) iseloomustab akvarelli ja kattevärvi erinevat kasutusviisi; 3) teab erinevate trükitehnikate põhimõtet.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste(esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ja praktilise tegevuse alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

6. klass

Õppesisu	Õpitulemused
Kujutamise- ja vormiõpetus Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Pea kujutamine profiilis. Pöördkehad ja mahulised esemed.	1) kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal; 2) loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab; 3) kujutab kolmemõõtmelist objekti tasapinnal; 4) kujutab kolmemõõtmelisi objekte naturist kujutades; 5) on tuttav näo proportsioonidega ning kujutab proportsioonid ja paigutuse õigesti; 6) kujutab inimese pead profiilis; 7) kujutab inimest liikumises; 8) leiab vormi ja funktsiooni seoseid; 9) eksperimenteerib kujutamise reeglitega;
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Esemete jaotumine geomeetristeks kehadeks.	1) mõistab, mis on joonte ja pindade kogumõju, kompositsioon ja kooskõla; 2) mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja värvikooskõla; 3) mõistab, mis on kompositsiooni kooskõla;

Valgus, vari ja värv objekti vormi edasiandmisel.	4) kasutab valgust ja varju ruumiliste objektide kujutamisel;
Disain ja kirjaõpetus Foto, digitaalgraafika, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel. Märk – märk kui sümbol (<i>nt.sodiaagi märgid</i>). Kiri – <i>šrift varjuga, ruumiline kiri</i> . Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani (<i>värv kui väljendusvahend</i>).	1) tutvub trükiste, koomiksiste ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtetega; 2) kasutab oma või kooli digivahendeid; 3) võrdleb joonistusi ja fotosid, kus sama hoonet või linnavaadet on pildistatud erinevatest vaatenurkadest;
Vestlused kunstist Eesti rahvakunst ja ehituskultuur (mh taluarhitektuur). Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Kunstiterminid. Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jm vaatlemine, kirjeldamine ja nende üle arutlemine ning eelistuste põhjendamine.	1) leiab eeskuju rahvakunstist; 2) vaatab, kirjeldab, analüüsib erinevaid kunstitöid ning põhjendab oma eelistusi;
Tehnikad ja materjalid Maali (<i>segatehnikad</i>), joonistuse, graafika (<i>sügavtrükk, heledusnüansid mustvalges grafiidijoonistuses</i>), kollaaži, skulptuuri (<i>materjalide kombineerimine</i>), installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnika ning töövõtted.	1) katsetab erinevaid materjale, tehnikaid ja võtteid, kasutab sobivaid;

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

7. klass

Õppesisu	Õpitulemused
Kujutamise- ja vormiõpetus	

<p>Ümbruse kujutamine – tänav, taluõu, kõrghooned. Hoonete välisdetailide esile toomine. Inimene, suunatud pilk, näo detailid. Erinevate meeleoludega inimeste väljendamine. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kujutab ümbrust; 2) toob esile hoonete välisdetailid; 3) loeb inimese kehaasendist ja ilmetest välja tema meeleolu ja tundeid; 4) oskab organiseerida pildipinda lähtuvalt elementide asukohast;
<p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Mõisted „värv“ ja „värvus“. Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad, tasakaal, ruumiillusioonid, värvimodulatsioon. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Natüürmordi koostamine ja selle järgi joonistamine. Pildi muutmine efektsemaks –peegeldus, illusioon, perspektiiv. Asjade kolmemõõtmelisus. Valgus, vari, läige, langev vari.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) selgitab mõistete „värv“ ja „värvus“ erinevust; 2) konstrueerib 1 ja 2 koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist; 3) omab ülevaadet pildi kompositsiooni kujundamise põhitingimustest geomeetriliste põhikujundite abil; 4) määrab (objektidel või pildil langeva ja omavarju, pool – ja täisvarju ning kirjeldab nende erinevusi; 5) püüab mõista värvi mõju meie alateadvusele;
<p>Disain ja kirjaõpetus Geomeetriliste kujundite kasutamine disainis. Märkide ja sümbolite mitmetähenduslikkus. Märk ja sümbol (<i>firmamärk, logo</i>). Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Omaloode kirja (šrifti) kujundamine ja kasutamine. Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kujutab tuntumaid märke ja sümboleid 2) kirjeldab tuntumaid märke ja sümboleid puudutavaid seoseid; 3) oskab kasutada sobivat šrifti kujundamisel; 4) kasutab oma loomingu erinevaid tehnilisi vahendeid; 5) oskab teost dokumenteerida;
<p>Vestlused kunstist Kunstiga seotud elukutsed (<i>disainer, kunstiajaloolane, kunstnik jne</i>). Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride tuntumad kunstiteosed. Kunst Eestis ja maailmas – keskajast barokini.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) teab kunstiga seotud elukutseid; 2) teab nimetada mõnda Eesti kunsti suurkuju ja tema teoseid; 3) määrab kujutamisaainestiku alusel kunstiteose žanri (<i>religioosne, mütoloogiline, ajaloo-, olustikumaal</i>)

<p>Rahvakunst – erinevad tikandid esemetel ja riietuses. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.</p>	<p>4) suhtub loominguliselt kunsti ja kultuuri erinevatesse nähtustesse; karikatuur, sarž, grafiti, tegevuskunst (<i>häppening, perfomance</i>); massikunst (<i>foto, film, video, reklaam</i>) kitš; virtuaalne kunst; 5) tunneb nüüdiskunsti olemust ja selle eri võimalusi;</p>
<p>Tehnikad ja materjalid Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad: <i>joonistamine, kollaaž, skulptuur, installatsioon jm.</i></p>	<p>1) kasutab erinevaid pliiatseid ja tehnilisi võtteid; 2) tutvub tuši-või tindijoonistusega; 3) kasutab erinevaid joonistusvahendeid; 4) katsetab erinevaid tehnilisi joonistusvõtteid; 5) oskab erinevaid pastelli- ja sötetehnikaid; 6) oskab erinevaid akvarellitehnikaid /graafilise, „siidine“, „villane“, „soolane“ jne); 7) õpib loodust rikkumata kasutama käepäraseid looduslikke materjale loominguliseks väljendusvahendiks.</p>

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

8.klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus Inimese kujutamine: poolprofiil; karikatuur ja šarz. kehakeel (sh miimika); vormi karakteri edasiandmine; inimese, loodus- ja tehisevormide stiliseerimine. Esemete modelleerimine valguse ja varjuga (valgus, langev ja omavari, täis- ja poolvari). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) oskab edasi anda inimese figuuri ja portreed; 2) teab mõisteid karikatuur ja šarz; 3) kasutab erinevaid võtteid liikumise kujutamiseks; 4) kujutab esemeid ruumilisena valguse ja varju abil; 5) kasutab digitaalseid tehnoloogiaid;
<p>Värvi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus Värvide optiline segunemine; kompositsiooniskeemid; kuldloige; kadreerimine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb vormi-, värvi-, kompositsiooni-, perspektiivi- ja kirjaõpetuse lihtsamaid reegleid; 2) tunneb digitaalseid pilditötluse võimalusi;
<p>Disain ja kirjaõpetus Märk ja sümbol (peremärk, firmamärk, piktogramm, eksliibris). Teksti kujundamine. Arhitektuur ja disain Eestis.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus; 2) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle; 3) oskab kasutada sobivat šrifti kujundamisel; 4) mõistab arhitektuuri ja disaini funktsionaalsust;
<p>Vestlused kunstist Karikatuur; kunsti areng keskajast 20. saj. lõpuni; kunsti piiride avardamine; inspiratsiooniallikad ja looming; kitsi olemus Eesti ja maailma kunsti suurkujud ja nende teosed.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtustega, teaduse, tehnika ja meediaga; 2) tunneb Eesti ja maailma kunsti suurkujusid ja nende teoseid;

<p>Tehnikad ja materjalid</p> <p>Skulptuur, modelleerimine erinevatest materjalidest.</p> <p>Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel;</p> <p>Graafika. Joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga, värvilise pliatsi, viltpliatsiga.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) oskab kasutada erinevaid töömaterjale, -vahendeid, tehnikaid; 2) kasutab erinevaid kujundamis- ja kujutamiskiise; 3) kasutab eneseväljenduses erinevaid kunstistiile ja -teoseid inspiratsiooniks allikana.
--	--

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.

9. klass

Õppesisu	Õpitulemused
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus</p> <p>Inimese kujutamine: kehakeel (sh miimika); vormi karakteri edasiandmine; inimese, loodus- ja tehisevormide stiliseerimine, deformeerimine.</p> <p>Esemete modelleerimine valguse ja varjuga (valgus, langev ja omavari, täis- ja poolvari).</p> <p>Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) loeb inimese kehaasenditest ja ilmetest (ka pildil) välja tema meeoleolu ja tundeid; 2) lihtsustab ja deformeerib kujutatavat suurema karakterisuse ja emotsionaalsuse saavutamiseks; 3) kasutab kunstiteost või -stiili oma loomingu eeskuju või lähtepunktina; 4) määrab (objektidel või pildil) langeva varju ja omavarju, pool- ja täisvarju ning kirjeldab nende erinevusi; 5) kasutab digitaalseid tehnoloogiaid; 6) modelleerib tasapinnal esemeid valguse ja varjuga;

<p>Värvi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus</p> <p>Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal; värvide optiline segunemine; värvide psühhofüsioloogiline mõju (sh külmad-soojad, eenduvad-taanduvad, kerged, rasked värvid); värv ja värvus.</p> <p>Kompositsiooniskeemid (kolmnurk, diagonaal, kuldlõige); kaader ja kadreerimine (ka foto- ja videokunstis); abstraktne kunst.</p> <p>Erinev vaatepunkt (konna- ja linnuperspektiiv); joonperspektiiv ühe ja kahe koondpunktiga; õhu- ja värviperspektiiv.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab teose kompositsiooni ja koloriidi tasakaalustamiseks ning olulise esiletoomiseks paindlikult värvide kontraste (soe-külm, hele- tume, hulgakontrast); 2) selgitab mõistete „värv” ja „värvus” erinevust tunneb ära kolmnurkse, diagonaalse ja kuldlõikelise kompositsiooni-skeemi; 3) kasutab kadreerimise erinevaid võimalusi; 4) väljendab emotsioone ja kujutab nähtusi abstraktse kompositsioonina; 5) analüüsib vormi näilist muutumist sõltuvalt vaatepunktist (vaataja asukohast); 6) konstrueerib 1 ja 2 koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist;
<p>Disain</p> <p>Tootedisain, ruumidisain, tarbeeseme kujundus.</p> <p>Ergonoomika; graafiline disain.</p> <p>Kujunduse ühtne stiil; märk ja sümbol (nt peremärk, firmamärk, piktogramm)</p> <p>Reklaam; šrift, kirjaoptika, teksti kujundamine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib kunste argikeskkonna osana (keskkonnaesthetika); 2) seostab keskkonna elemente (mööbel, trükised, tarbeesemed, ruum, ehitised, linnakujundus, haljastus, monumendid jne) kunstniku tööga; 3) kirjeldab üldjoontes peamisi disaini alaliike: graafiline, keskkonna-, tootedisain, tarbekunst (sh mood, reklaam, ruumikujundus jne); 4) valib kujundatavale sobiva šrifti, arvestab kirjaoptikat; 5) selgitab reklaami eesmärgi ja mõju; 6) nimetab visuaalse reklaami peamised elemendid (visuaal, pealkiri, lööklause); 7) kirjeldab tuntumaid märke ja sümboleid puudutavaid seoseid sisu ja vormi vahel; 8) võrdleb erinevaid kujundusstiile arvestades kunstniku käekirja, sihtgruppi, traditsiooni, ajastut;

<p>Vestlused kunstist</p> <p>Kunsti žanrid. Stiil; karikatuur, sarž. Grafiti; tegevuskunst (happening, performance); massikunst: foto, film, video, reklaam. Kitš; kunsti piiride avarumine. Virtuaalne kunst; inspiratsiooniallikad ja looming; Eesti ja maailma kunsti suurkujud ja teosed Eesti rahvakunst, kunsti-ja kultuuriobjektid Mõisted kunstis: restaureerimine, renoveerimine ja konserveerimine.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab ja analüüsib kunstiteoseid arvestades sisu, vormi, konteksti, otstarvet; 2) eristab ja kirjeldab selgete tunnustega kunstistiile (nt gootika, juugend, kubism, opkunst); 3) suhtub kriitilis - loominguliselt kunsti ja kultuuri erinevatesse nähtustesse: karikatuur, sarž; grafiti; tegevuskunst; 4) kasutab ainespetsiifilist keelt kunstide kirjeldamisel ja mõtestamisel; väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust; 5) toob välja maailmakultuuri elemente oma - ja kohaliku kultuuri nähtustes; kirjeldab kunstimälestiste säilitamise viiside (restaureerimine, renoveerimine, konserveerimine) erinevusi; 6) teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonna; 7) toob näiteid autorikaitse reeglitest;
<p>Tehnikad ja materjalid</p> <p>Skulptuur Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne); Maal Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Graafika Joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga. Paljundusgraafika: kõrg- ja sügavtrükk vastavalt võimalustele.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) väljendab end erinevate joonistus - ja maalivahendite kaudu spontaanselt (visandlikult) ja kaalutletult (viimistletult); 2) valib iseseisvalt oma idee teostamiseks sobivaid vahendeid ja tehnoloogiaid (sh arvuti, videokaamera) ning väljundeid (installatsioon jne); 3) selgitab kõrg -, sügav - ja lametrüki tehnoloogilist erinevust.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku ja kooli õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust ainekava õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse mitmeeristavalt vastavalt kooli hindamisjuhendile.